

Programma 1 Wagening



Waarom dit programma?

Evenals in voorgaande jaren zet de gemeente Wageningen in op het verkleinen van de sociaal-economische gezondheidsverschillen. De impact van corona is nog steeds voelbaar, met name voor jongeren. In 2024 geven we uitvoering aan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waarbij we ons richten op een breed en integraal preventieprogramma. Daarbij zetten we ons (bestaand preventief) beleid en de activiteiten op het gebied van cultuur, sport en gezondheidsbevordering voort en versterken deze. Met de bekostiging vanuit de middelen Brede Specifieke Uitkering (SPUK) zetten we extra in op het versterken van de sociale basis voor de jeugd en jongvolwassenen. Specifiek voor kwetsbare ouderen ontwikkelen we een Ketenaanpak Valpreventie.

Het in 2023 vastgestelde beleidskader inkomenszekerheid wordt op dit moment geïmplementeerd in de vorm van een regeling inkomenszekerheid. De definitieve invoering is afhankelijk van de besluitvorming in (waarschijnlijk) het laatste kwartaal van 2023. Met de nieuwe aanpak werken we aan de financiële zelfstandigheid van inwoners. Dit doen we door samen met hen te kijken of ze over voldoende middelen beschikken om in de kosten van je bestaan te voorzien. Daarnaast zetten we in op het zelfstandig handelen en het versterken van de financiële zelfredzaamheid. Door de introductie van de nieuwe regeling en nieuwe manier van aanvragen, via het aangaan van een ondersteuningsgesprek, krijgen we contact met de doelgroep en kijken we op welke manier we de doorontwikkeling verder efficiënt kunnen oppakken. Inwoners voor wie (betaald) werk een optie is, begeleiden we zo goed mogelijk naar een passende werkplek. Daarvoor zetten we re-integratievoorzieningen in om werk voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk te maken. Ook zo stimuleren we dat inwoners zoveel mogelijk financieel zelfredzaam zijn. Binnen het dossier Goed werk zullen we in 2024 invulling geven aan hoe we (betaald) werk voor inwoners zo laagdrempelig mogelijk kunnen maken. We stemmen deze ontwikkelingen goed op elkaar af.

In 2024 gaan we verder met (de resultaten van) het project Duurzaam Partnerschap Jeugd met als doel om de kwaliteit van dienstverlening voor de inwoner verder te verbeteren, de samenwerking tussen partners te bevorderen en de jeugdhulp betaalbaar te houden. We gaan uitvoering geven aan de landelijke Hervormingsagenda Jeugd door onder andere te werken aan het versterken van de toegang en het uitvoering te geven aan normaliseren. We stemmen deze ontwikkelingen goed op elkaar af, zodat zij elkaar versterken.

Voor alle kinderen en jongeren in Wageningen is het onderwijs op eigen niveau beschikbaar en fysiek bereikbaar. Alle jongeren krijgen de gelegenheid om hun capaciteiten en talenten te gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen worden. In 2024 wordt de nieuwbouw van de Zwaneridder opgeleverd en start de bouw van de Margrietschool. Voor de jaren 2024 – 2025 zijn voor drie basisscholen voorbereiding van renovatie of nieuwbouw gepland in het kader van het groene Integraal Huisvestingsplan. We werken aan een duurzame oplossing voor de huisvesting van het ISK (Internationale Schakelklas). We geven verder uitvoering aan de visie Kind Centraal en de intentie overeenkomst 'voorkomen segregatie'.

Sport en bewegen zou mogelijk moeten zijn voor iedereen: jong en oud, fanatiek sporter of rustige beweger, in de openlucht of in een sportaccommodatie. Het is daarom belangrijk dat drempels worden weggenomen, zodat sporten voor iedereen vanzelfsprekend wordt. Sport en bewegen biedt uitdaging, kennismaking met winst en verlies, ontmoeting en belangrijke gezondheidsvoordelen. Afgelopen jaar hebben we inzicht gekregen in de beschikbare capaciteit voor sport in Wageningen, de inrichting van de openbare ruimte en de stand van zaken bij de verenigingen. In 2024 worden deze uitkomsten meegenomen in de herijking van het sportbeleid. Samen met verenigingen en maatschappelijke partners komen we tot (nieuwe) doelen voor de komende jaren.

Nederland staat voor een grote uitdaging op het gebied van asiel en integratie de komende jaren. De instroom is relatief hoog en de systemen sluiten onvoldoende op elkaar aan. In Wageningen hebben we de afgelopen jaren hard gewerkt aan extra mogelijkheden voor opvang van vluchtelingen, uit Oekraïne en uit andere delen van de wereld. We zetten ons in om statushouders snel te huisvesten en goed te begeleiden binnen hun integratieproces. De druk op deze inzet zal ook komend jaar onverminderd hoog blijven en veel vragen van de organisatie. Toch willen we ook graag doorkijken naar de toekomst en binnen Wageningen stappen blijven zetten voor humanitaire opvang en voor een maatwerkgericht, goed integratieproces. Daarbij willen we met de raad en de stad het gesprek aan op welke manier Wageningen een bijdrage levert aan de opvang en hoe we ervoor kunnen zorgen dat mensen zich snel thuis voelen in de stad.

In 2024 gaan we na een update verder met de uitvoering van het Cultuuractieplan dat inzet op vier belangrijke onderwerpen voor de cultuursector in Wageningen: cultuureducatie, cultuur van en voor iedereen, samenwerking en ruimtegebruik. Wat betreft het thema ruimtegebruik willen we zo snel mogelijk een concrete plek voor cultuurbeoefening realiseren.

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid gaan we aan de slag met de vastgestelde prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Dat zijn ondermijning, zorg & veiligheid, stimuleren onderlinge verdraagzaamheid en digitale veiligheid. De focus is gericht op de aanpak van ondermijning en digitale veiligheid.

Beogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de actuele ambities gekoppeld aan:

- 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht
- 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid
- 1.3 Vrijheid en internationale samenwerking
- 1.4 Onderwijs en kinderopvang
- 1.5 Een leven lang sporten en bewegen
- 1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen
- 1.7 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. We bevorderen de gelijke kansen voor alle inwoners, met specifiek aandacht voor gelijke kansen op de mogelijkheden voor een goede opvoeding en gezond opgroeien.

Doelen

1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl.

Beoogde resultaten

- Het aantal dagen dat kinderen buiten spelen en deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten, is 5% verhoogd ten opzichte van de kindermonitor 2017 (bijvoorbeeld door inzet sport/buurtwerk en vergroening schoolpleinen).
- In Wageningen zijn er minder kinderen met overgewicht dan het gemiddelde in Gelderland.
- Jongeren zijn zich bewust van de gevolgen van het gebruik van alcohol, roken en drugs en het omgaan met groepsdruk.

Doelen

1.1.2 Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken.

Beoogde resultaten

- Kinderen en jongeren kunnen beter omgaan met psychische klachten door deze klachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken (o.a. inzet van SOH jeugd GGZ, inloop Jeugd en Gezin, jongerenwerk, maatschappelijk werk).

Doelen

1.1.3 Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in goede gezondheid en ervaren meer veerkracht.

Beoogde resultaten

- In de Wageningse aandachtswijken hebben inwoners minder overgewicht (o.a. door beweegactiviteiten in de wijken, projecten gericht op een gezond voedingspatroon).
- In de Wageningse aandachtswijken wordt er evenveel bewogen als het Wageningse gemiddelde. Wij gaan hierbij uit van de Nederlandse norm gezond bewegen (o.a. beweegactiviteiten Welsaam).
- Inwoners ervaren meer bestaanszekerheid.

- Inwoners hebben mogelijkheden om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digivaardigheden) te vergroten.
- Mensen wonen en werken in een gezonde leefomgeving, zowel binnen als buiten.
- In 2026 hebben we het gezondheidsbeleid ten aanzien van het verkleinen van sociaal-economische gezondheidsverschillen doorontwikkeld en geïmplementeerd.

Doelen

1.1.4 We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen.

Beoogde resultaten

- Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, o.a. Huizen van de wijk/Markt 17 etc.).
- Uitbreiding uitvoeringsplan Kind Centraal met uitbreiding doelgroep 12-18 jaar.
- Ondertekende Samenwerkingsovereenkomst Kind Centraal.
- In 2026 hebben we alle beleidsdomein/beleidsstukken met betrekking tot kansrijk opvoeden en opgroeien doorontwikkeld en geïmplementeerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De middelen voor de bekostiging van de activiteiten die bijdragen aan de resultaten op deze ambitie worden voor een deel gefinancierd door middelen uit de Brede SPUK. Definitieve toekenning van de Brede SPUK-middelen voor de periode 2024-2026 vindt plaats na goedkeuring door VWS van het integrale PvA Brede SPUK in november 2023
- Juist de al kwetsbare groepen ervaren langdurige fysieke en psychologische gevolgen van nasleep coronacrisis, de kans is daardoor aanwezig dat de sociaal-economische gezondheidsverschillen vergroot worden komende jaren.

1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid

Wat willen we bereiken?

Financiële ongelijkheid verminderen, armoede voorkomen en financiële zelfstandigheid bij inwoners vergroten.

Doelen

1.2.1 Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om op een passende manier mee te doen in de samenleving.

Beoogde resultaten

- Inwoners zijn duurzaam financieel zelfstandig.
- Nieuw armoedebeleid, vastgesteld in 2023.
- Een nieuw instrumentarium aan regelingen, gebaseerd op het nieuwe armoedebeleid, vastgesteld in 2023.
- Inwoners beschikken over de vaardigheden om financieel zelfstandig te zijn.
- Inwoners met financiële zorgen komen tijdig in beeld om grotere problemen te voorkomen.
- Bij meer inwoners doorbreken we de armoede van generatie op generatie.
- Meer inwoners kunnen participeren ondanks een gebrek aan financiële middelen.
- Inwoners ervaren voldoende veerkracht ondanks financiële zorgen.
- In 2024 vergroten we de kansen op (betaald) werk voor alle inwoners.

Doelen

1.2.2. Uitvoering wettelijke taken

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Jeugdwet
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet Publieke Gezondheid
- Wet educatie en Beroepsonderwijs
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Er is een sterke afhankelijkheid van de (financiële) ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van toeslagen vanuit het Rijk. Vanaf 2024 willen we werken vanuit de nieuwe regeling Inkomenszekerheid. In 2023 zijn al forse stappen gezet. Om dit te kunnen voortzetten is deze (financiële) ondersteuning essentieel. Anders is er sprake van een forse uitdaging om deze regeling overeind te kunnen houden. Omdat er binnen de regeling gewerkt wordt met een geheel nieuwe systematiek en het ten uitvoer brengen ervan in de praktijk tijd kost, kan het enige tijd duren voordat de maatschappelijke effecten die worden beoogd in 2024 merkbaar zijn of effect laten zien.

1.3 Vrijheid en internationale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Alles wat wij doen is gericht op het bevorderen van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor individueel en collectief geluk, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor huidige generaties en generaties na ons. Met respect voor het verleden als basis willen we daaraan vorm geven op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Doelen

1.3.1 We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid.

We bouwen voort op de successen van de voorgaande edities van de 4 mei herdenking en het vieren van de bevrijding op 5 mei. We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's onder de aandacht voor het hele land en ver daar buiten. Professioneel, midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners.

Beoogde resultaten

- We bieden via Wageningen 45 een onderscheidend programma met impact: lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online.

Doelen

1.3.2 In 2024 blijven we ons beleid rondom internationale samenwerking voortzetten.

We kijken naar de mogelijkheid om een netwerk van universiteitssteden op te zetten samen met de WUR. We staan open voor het aangaan van nieuwe contacten wanneer deze versterkend zijn voor ons als Kennisstad, als Stad der Bevrijding en/of als internationale stad. We ondersteunen initiatieven uit onze samenleving als deze hier een bijdrage aan leveren.

Beoogde resultaten

- Ook in 2024 worden verschillende uitwisselingen georganiseerd tussen scholen, groepen en organisaties uit Wageningen en onze partnersteden. Kennis- en ervaringen uitwisselen staat centraal.
- Op 4 en 5 mei zijn vertegenwoordigers uit de partnersteden aanwezig om activiteiten rondom de herdenking en bevrijding bij te wonen.
- We bouwen aan een netwerk van universiteitssteden samen met de WUR.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De uitvoering ligt bij Wageningen 45. Ze zijn afhankelijk van subsidies/sponsoring en van het weer. Ook de toenemende inflatie is een risico.
- Onvoldoende draagvlak in de Wageningse samenleving voor de stedenbanden (dat wil zeggen het ontbreken van een stichting of werkgroep) en een beperkt budget.

1.4 Onderwijs en kinderopvang

Wat willen we bereiken?

Alle kinderen en jongeren (met specifiek aandacht voor kinderen en jongeren in achterstandssituaties) hebben kansen om zich op eigen wijze goed te ontwikkelen, zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen verwerven.

Doelen

1.4.1 Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd.

Beoogde resultaten

- 90% van alle kinderen en 80% van de kinderen met een voor- en vroegschoolse educatie (VVE) verwijzing stroomt succesvol door naar een reguliere groep 3.
- 90% van de leerlingen maakt na één jaar in de schakelklas een succesvolle overstap naar een passende reguliere groep.
- Logopedische screening voor VVE kinderen en indicatiescreening alle kinderen groep 1 t/m 8 waar zorgen zijn.
- Plan van aanpak Kansengelijkheid op laagdrempelige huiswerkbegeleiding, voorkomen van segregatie en bevorderen van integratie in het onderwijs.
- Digitale middelen worden gefaciliteerd op scholen.

Doelen

1.4.2 Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie.

Beoogde resultaten

- Het aantal Voortijdig School Verlaters (VSV'ers) in de regio Vallei daalt tot 2024 met 1,5%.
- Het relatief schoolverzuim bedraagt maximaal 2% van het aantal leerplichtigen.

Doelen

1.4.3 Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 2).

Beoogde resultaten

- Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid.

Doelen

1.4.4 Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar.

Beoogde resultaten

- De vervoerder verduurzaamt zijn wagenpark. Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2023/2024 wordt 10% met Euro-6, 40% met Groen gas (Biogas) en 50% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

Doelen

1.4.5 Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel.

Beoogde resultaten

- De meerjaren aanpak voor de verduurzaming en vernieuwing van de onderwijsgebouwen is vastgesteld en in uitvoering.
- Er is voldoende adequate capaciteit voor onderwijshuisvesting.
- Scholen hebben maatregelen genomen om hun schoolgebouw te verduurzamen.

Doelen

1.4.6 Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer schoolpleinen vergroend en alle schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk (zie ook resultaten bij programma 2).

Doelen

1.4.7 Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen.

Beoogde resultaten

- Samenwerking onderwijs en jeugdhulp, één plan met betrokkenen (bijvoorbeeld onderwijzorgarrangement De Dijk, aansluiting school en thuis).

Doelen

1.4.8 Meer Thuisnabij, passend onderwijs.

Beoogde resultaten

- Zoveel mogelijk kinderen in Wageningen naar school.

Doelen

1.4.9 Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden.

Beoogde resultaten

- Alle kinderopvanglocaties en gastouders zijn gecontroleerd en maatregelen zijn genomen bij eventuele onvolkomenheden (100%).

Doelen

1.4.10 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Toezicht kinderopvang

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Er moeten voldoende middelen beschikbaar worden gesteld voor de meerjaren-aanpak van de vernieuwings- en verduurzamingsopgave van onderwijsgebouwen.

1.5 Een leven lang sporten en bewegen

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

Doelen

1.5.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen.

Beoogde resultaten

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

Doelen

1.5.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen.

Beoogde resultaten

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het verschillende (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

Doelen

1.5.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur.

Beoogde resultaten

- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).
- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Herijkt sportbeleid in 2024.
- In 2024 zijn randvoorwaarden ondersteunend voor mogelijkheden van beoefenen van sport en cultuur in openbare ruimte.
- Het gebruik van sportvelden en binnensportaccommodaties is qua capaciteit geoptimaliseerd.

- Nieuw of gerenoveerd zwembad.
- Een goed geëxploiteerd zwembad.

Doelen

1.5.4 Er zijn voldoende ontspanningsmogelijkheden in Wageningen voor jongeren onder de 25, aansluitend op de regio.

Beoogde resultaten

- Onderzoeksrapport naar behoefte en aanbod op ontspanningsmogelijkheden voor jongeren.
- Aangepaste beleidsstukken, doelen, resultaten, opdrachten o.b.v. inzichten uit onderzoeksrapport.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Er is een start gemaakt met de herijking van het sportbeleid. Het risico bestaat dat de kosten die verbonden zijn aan het nieuwe sportbeleid, bij het maken van deze begroting nog onvoldoende in kaart te brengen zijn. De kosten kunnen dus hoger uitvallen dan verwacht of er kunnen onvoorziene uitgaven worden gemaakt.
- De hoge inflatie, stijgende kosten voor energie en voor bijvoorbeeld schoonmaak hebben impact op verenigingen die een eigen accommodatie hebben of die een accommodatie van de gemeente Wageningen beheren. Er zijn verschillende compensatieregelingen (bijvoorbeeld voor energielasten), het is op dit moment nog niet duidelijk of ook in 2024 deze compensatie voldoende hulp biedt voor de verenigingen.

1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Wat willen we bereiken?

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

Doelen

1.6.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan).

Beoogde resultaten

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).
- Naschoolse cultuureducatie wordt op scholen aangeboden door een netwerk van vakdocenten.

Doelen

1.6.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theateervoorziening.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.
- Inventarisatie van bestuurlijke wensen verbetering Junushoff.

Doelen

1.6.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening die invulling geeft aan de 5 wettelijke functies.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.

- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.
- We hebben een bijdrage beschikbaar gesteld voor de verbetering van de huisvesting van de Casteelse Poort op de huidige locatie.
- We hebben besloten hoe(veel) de gemeente Wageningen wil investeren in de verbetering van de huisvesting van de bblthk.

Doelen

1.6.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik).

Beoogde resultaten

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.
- Vastgestelde vastgoednota dat huisvesting voor cultuurbeoefening en maatschappelijke gebruikers randvoorwaardelijk mogelijk maakt.
- Minimaal 1 (nieuwe) locatie voor cultuurbeoefening gerealiseerd in 2025 (broedplaats).
- Een vastgestelde subsidieregeling gericht op multifunctioneel gebruik van ruimten voor cultuurbeoefening.
- In 2024 zijn randvoorwaarden ondersteunend voor mogelijkheden van beoefenen van sport en cultuur in openbare ruimte.

Doelen

1.6.5 Er zijn voldoende ontspanningsmogelijkheden in Wageningen voor jongeren onder de 25, aansluitend op de regio.

Beoogde resultaten

- Onderzoeksrapport naar behoefte en aanbod op ontspanningsmogelijkheden voor jongeren.
- Aangepaste beleidsstukken, doelen, resultaten, opdrachten o.b.v. inzichten uit onderzoeksrapport.

Doelen

1.6.6 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In deze wet wordt geformuleerd welke vijf functies een openbare bibliotheekorganisatie heeft:
 - Kennis en informatie ter beschikking stellen
 - Ontwikkeling en educatie bieden.
 - Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
 - Ontmoeting en debat organiseren
 - Kennis laten maken met kunst en cultuur

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Betaalbare ruimtes zijn belangrijk voor kunstenaars en andere 'creatievelingen' om te kunnen experimenteren en te starten met een onderneming. Door ontwikkelingen op de vastgoedmarkt is het steeds lastiger voor hen om plek te vinden. Daarnaast heeft de cultuursector ook te maken met andere stijgende kosten en onzekerheden, zoals de energiekosten.

1.7 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Wat willen we bereiken?

Het creëren en behouden van een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving in Wageningen.

Doelen

1.7.1. We pakken ondermijning preventief, en indien nodig repressief aan.

Beoogde resultaten

- Er zijn tenminste 4 integrale controles uitgevoerd.
- Bewustwording inwoners en ondernemers vergroten door minimaal 10 communicatie-uitingen per jaar te doen over diverse onderwerpen van ondermijning.

Doelen

1.7.2. Zorg en veiligheid door ontwikkelen naar niveau zoals voorgesteld door VNG.

Beoogde resultaten

- Er is een opschalingsmodel ter voorkoming van escalatie naar standaard VNG.
- Er is passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare personen waaronder personen met verward gedrag.
- Inwoners voelen zich veilig in hun wijk.

Doelen

1.7.3. We stimuleren de onderlinge verdraagzaamheid in overlastdossiers.

Beoogde resultaten

- Overlastmeldingen behandelen we zoals vastgesteld in de beleidsregels aanpak woonoverlast.
- We overleggen in de Stuurgroep Veilig Uitgaan met de horeca, politie en omwonenden.
- We maken onze organisatie bewust van het bestaan van polarisatie en radicalisering.
- We stimuleren een fijne leefomgeving tussen studentenverenigingen en omwonenden.

Doelen

1.7.4. Inwoners en ondernemers zich bewust van de gevaren van digitale criminaliteit. Daarnaast zijn we als organisatie voorbereid op een cyberaanval.

Beoogde resultaten

- In ieder geval drie preventieve acties organiseren gericht op de doelgroepen jeugd, ouderen en ondernemers. Daarnaast organiseren we een keer de week van de digitale veiligheid. Als organisatie trainen en oefenen we op cyberveiligheid.

Doelen

1.7.5 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Uitvoeren burgemeestersbevoegdheden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid op grond van de Gemeentewet.
- Uitvoeren taken crisisbeheersing op grond van de Wet op de veiligheidsregio's.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Bij een grote crisis, bijvoorbeeld bij de Corona- of Oekraïne-crisis, gaat er veel ambtelijke capaciteit naar het beheersen van de crisis. Dit betekent dat deze capaciteit niet in zijn geheel ingezet kan worden voor de omschreven doelen. Herprioritering is dan aan de orde.
- De burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden waarvan verwacht wordt dat er uitvoering aan gegeven wordt. Dit kan ook leiden tot herprioritering van bovengenoemde doelen.

Algemene informatie programma 1

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 1 Wageningen sociaal:

- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezin
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Bijstandsuitkering
- Lopende re-integratievoorzieningen
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement
- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdige schoolverlaters
- Niet-sporters
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstal
- Gewelddsmisdrijven
- Diefstal uit woning
- Vernieling en beschadiging

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader maatschappelijke ontwikkeling

Verordeningen en nadere regels:

- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 Wageningen
- Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning Wageningen (2020)
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Wageningen (2015)
- Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Wageningen 2015
- Verordening individuele inkomenstoeslag 2016
- Verordening handhaving inkomensvoorzieningen Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
- Nadere regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen (2021)
- Financieel besluit regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen (2022)

Beleidsnota's:

- Visie Kind Centraal
- Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
- Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
- Beleidskader Samen Wageningen (2017)
- Beleidsregels terug- en invordering, aflossing, verrekening en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Wageningen 2023
- Beleidsregels structurele loonkostensubsidie, loonwaardebepaling en vergoeding van werkgeverslasten gemeente Wageningen
- Beleidsregels Wet Taaleis Participatiewet gemeente Wageningen 2023
- Beleidsregels studietoelage gemeente Wageningen 2022
- Beleidsregels stimulering parttime werk gemeente Wageningen 2023
- Beleidsregels uitstroompremie Wageningen 2023
- Beleidsregels duurzame gebruiksgoederen 2018
- Beleidsregels vermogen in eigen woning en krediethypotheek
- Beleidsregels zelfstandigen
- Beleidsregels niet-uitkeringsgerechtigden gemeente Wageningen 2021
- Beleidsregels Wet Inburgering 2021
- Uitvoeringsplan Wet Inburgering 2021
- Beleidsregel landelijke toegankelijkheid beschermd wonen Valleiregio 2022
- Visie op de maatschappelijke opvang Valleiregio, 2021 "Zo zelfstandig mogelijk wonen"
- Visie op schulddienstverlening in Wageningen en Ede 2016
- Visie Toekomst Herdenken, Vieren en Agenderen van Vrede en Veiligheid 2021
- Regiovisie centraal Gelderland : Samenwerking en opdrachtgeverschap Jeugd, WMO, Beschermd Wonen (december 2021)

Beleidskader onderwijs

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wageningen, 2015
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer Wageningen, 2022
- Verordening financiële en materiële gelijkstelling onderwijs Wageningen, 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid, 1999

Beleidsnota's

- Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs, 2012
- Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wageningen, 2020
- Beleidsregels Handhaving Kinderopvang Wageningen, 2019
- Visie Kind Centraal, 2016
- Groen Integraal Huisvestingsplan Wageningen, 2020

Beleidskader sport

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Verhuurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties (2019)
- Beleidsnota 'Wageningen Sport!'(2012)

Beleidskader cultuur

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
- Cultuuractieplan Cultuur verbindt (2021-2024)
- Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
- Dakvlakkenbeleid (2000)
- Archeologienota (2004)
- Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

Beleidskader veiligheid

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- APV Wageningen 2023
- Bouwverordening 1993 (herziening 2013)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (1997)

Beleidsnota's

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 Gemeente Wageningen
- Piketregeling rampbestrijding gemeente Wageningen 2020
- Beleidsplan Veiligheidsregio 2020-2023
- Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 Politie Oost-Nederland
- Bibob beleid Wageningen 2022
- 13b Opiumwet beleid Wageningen 2022
- Beleidsregels wet aanpak Woonoverlast Wageningen 2021

Convenanten

- Veilig uitgaan
- Buurtbemiddeling
- Buren/besturen gezelligheidsverenigingen

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en GGD) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden. Voor de uitvoering

van de brandbestrijding en risicobeheersing werken we samen in regionaal verband op basis van een gemeenschappelijke regeling.

Regio Foodvalley

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt op vele terreinen.

Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Betreft een samenwerking van lief gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten of zij willen deelnemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen).

Valleihopper

De Valleihopper draagt zorg voor het (contract-) beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer. De Valleihopper is ondergebracht in de GR BVO Valleihopper. De gemeente Barneveld is de coördinerende gemeente.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- **Gemeente Ede.** Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz): Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.
- **Wageningen 45.** De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 4 en 5 mei en activiteiten het hele jaar door. De toekomstvisie herdenken, vieren en agenderen van vrede en vrijheid 2021-2025 (2021) is hierbij leidend.

Wat mag het kosten?

De lasten, baten en het saldo van het programma Wageningen sociaal zijn als volgt:

| Bedragen x € 1.000 | Werkelijk 2022 | Begroting 2023 | Begroting 2024 | Raming 2025 | Raming 2026 | Raming 2027 |
|---------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Totale lasten | 72.401 | 73.745 | 72.951 | 73.930 | 74.336 | 75.593 |
| Totale baten | 28.294 | 23.812 | 20.149 | 20.210 | 20.205 | 20.277 |
| Totaal saldo | -44.107 | -49.933 | -52.802 | -53.719 | -54.131 | -55.316 |

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

| Bedragen x € 1.000 | Werkelijk 2022 | Begroting 2023 | Begroting 2024 | Raming 2025 | Raming 2026 | Raming 2027 |
|------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|---------------|---------------|---------------|
| LASTEN | | | | | | |
| 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht | - | - | - | - | - | - |
| 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid | 57.907 | 57.485 | 56.229 | 57.253 | 57.443 | 58.394 |
| 1.3 Vrijheid en internationale samenwerking | 706 | 612 | 687 | 712 | 735 | 771 |
| 1.4 Onderwijs en kinderopvang | 3.784 | 4.656 | 4.627 | 4.546 | 4.598 | 4.644 |
| 1.5 Een leven lang sporten en bewegen | 4.253 | 3.639 | 3.957 | 3.898 | 3.936 | 4.033 |
| 1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen | 3.425 | 4.238 | 3.812 | 3.816 | 3.851 | 3.913 |
| 1.7 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving | 2.326 | 3.116 | 3.638 | 3.705 | 3.773 | 3.840 |
| Totale lasten | 72.401 | 73.745 | 72.951 | 73.930 | 74.336 | 75.593 |

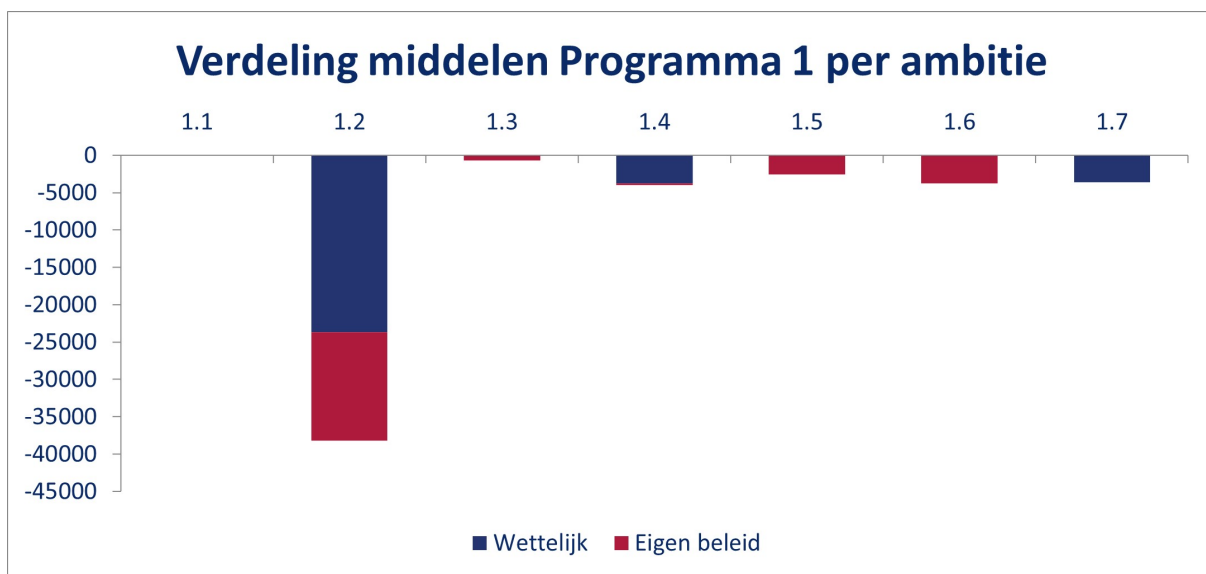
| | | | | | | |
|-------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|
| BATEN | | | | | | |
| 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht | - | - | - | - | - | - |

| | | | | | | | |
|---------------------|--------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| 1.2 | Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid | 24.365 | 20.853 | 17.989 | 18.031 | 18.003 | 18.048 |
| 1.3 | Vrijheid en internationale samenwerking | - | - | - | - | - | - |
| 1.4 | Onderwijs en kinderopvang | 955 | 955 | 665 | 674 | 684 | 693 |
| 1.5 | Een leven lang sporten en bewegen | 2.128 | 1.331 | 1.417 | 1.429 | 1.444 | 1.463 |
| 1.6 | Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen | 831 | 673 | 78 | 75 | 75 | 73 |
| 1.7 | Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving | 16 | - | - | - | - | - |
| Totale baten | | 28.294 | 23.812 | 20.149 | 20.210 | 20.205 | 20.277 |

| | | | | | | | |
|---------------------|--------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| SALDO | | | | | | | |
| 1.1 | Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht | - | - | - | - | - | - |
| 1.2 | Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid | -33.543 | -36.632 | -38.240 | -39.221 | -39.440 | -40.346 |
| 1.3 | Vrijheid en internationale samenwerking | -706 | -612 | -687 | -712 | -735 | -771 |
| 1.4 | Onderwijs en kinderopvang | -2.829 | -3.701 | -3.962 | -3.872 | -3.914 | -3.951 |
| 1.5 | Een leven lang sporten en bewegen | -2.125 | -2.308 | -2.541 | -2.468 | -2.492 | -2.569 |
| 1.6 | Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen | -2.594 | -3.565 | -3.734 | -3.741 | -3.776 | -3.840 |
| 1.7 | Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving | -2.310 | -3.116 | -3.638 | -3.705 | -3.773 | -3.840 |
| Totaal Saldo | | -44.107 | -49.933 | -52.802 | -53.719 | -54.131 | -55.316 |

De baten en lasten die betrekking hebben op ambitie 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht vallen binnen ambitie 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid.

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):



Onder ambitie 1.2 vallen de wettelijke en niet-wettelijke taken van het sociaal domein. Een precieze toedeling naar wettelijk/niet-wettelijk is op de ambitie 'Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid' niet te geven. Als gemeente werken we vanuit een wettelijk kader, maar is vaak niet wettelijk omschreven hoeveel een gemeente precies moet uitgeven om aan de wettelijke verplichting te voldoen. Zo zijn we als gemeente verantwoordelijk om in te zetten op preventie, maar is niet omschreven hoeveel in preventie geïnvesteerd moet worden (en dus wettelijk zou zijn). Voor ambitie 1.2 is de bovenstaande figuur dan ook met name indicatief.

